

PETR BEZRUČ (1867 - 1958)
SLEZSKÉ PÍSNĚ (1909)

Bezruč, P.: Slezské písně, Československý spisovatel, Praha 1985, v ČS třetí vydání

Jedná se o sbírku básní, které představují místopis Slezska. Některé básně nesou názvy konkrétních míst, čímž dochází ke zvýšení věrohodnosti. Autor užívá prvky nářečí, polská slova, latinské citáty či slangové výrazy. Poezie je do značné míry apelativní – zejména díky velkému počtu výkřiků, otázek, výhružek či dialogů.

Já

Lyrický mluvčí se stylizuje do role barda – mluvčího, pěvce slezského lidu.

Blendovice

Zde se básník sám nezakrytě představuje jako lyrický mluvčí. Užívá pseudonymu – Bezruč, který symbolizuje nemohoucnost. Stylizuje se do role otce slezského národa.

Škaredý zjev

Název vystihuje to, že sám lyrický mluvčí je škaredým zjevem – zejména pro ty, kteří rozhodují. Ty jmenuje konkrétními jmény. Bere na sebe národnostní útisk a úděl ponižovaných lidí a lidí zmrzačených prací v dolech.

Bernard Žár

Bernard Žár byl původem Slezan. Tento původ ovšem zapíral, neboť se za něj styděl a chtěl patřit do lepší společnosti. Dokonce kvůli tomu vykázal z domu vlastní matku, a až ve své poslední hodině si vzpomněl na svůj původ.

Maryčka Magdonova

Jde o sociální baladu, jejíž námětem jsou skutečné lidské osudy. Nejstarší z osiřelých dětí se mělo postarat o ostatní sourozence. Ovšem toto děvče bylo zatčeno kvůli tomu, že sbíralo v lese dříví na zátop. Bylo velmi nešťastné, protože se již nemohlo postarat o děti a při odvodu na policii spáchalo sebevraždu.

Ondráš

Tato báseň navazuje na zbojnickou tradici Beskyd. Autor bohužel nevěřil v to, že by se národ snažil osvobodit, i když často vyzývá ke vzpouře.

Jen jedenkrát

V této básni je paralelním obrazem vyjádřena zkušenost lyrického mluvčího s milostným citem. Je zobrazen lid žijící v neustálé temnotě, který se zalekl náhlého svitu slunce. Schoval se před ním, protože jej neznal. Ovšem bůh slunce již tento národ nikdy nenavštíví. Stejně tak lyrický mluvčí

odmítá cit, po němž touží, a proto jej ztrácí.